

مهندس نورالدین حسینپور

مؤسسۀ تحقیقات و آموزش شیلات ایران

مرکز تحقیقات شیلاتی استان گیلان

بررسی منابع ماکروزوبتیک رودخانه‌های سیاه درویشان و پسیخان

چکیده:

رودخانه‌های پسیخان و سیاه درویشان مهمترین رودخانه‌های ورودی به تالاب انزلی می‌باشد که از نظام دائم آب پرخور دارد. وجود دو گفه‌ای *Carbicula* و *Nix laro* حشرات *Ephemeroptera* نمایانگر شرایط خوب محیطی در این دو رودخانه بوده و علاوه بر آن پاافتنت ماهیانی چون *Albumoides bipunctatus* و *Casplomyzon wagneri* تاثیدی بر سالم بودن کیفیت آب این دو رودخانه است.

میانگین ماهانه ماکروزوبتیک‌ها در پختن مورد مطالعه (جلگه‌ای - *Potamon*) برای رودخانه سیاه درویشان 450 ± 961 عدد ($9/5$ گرم) و برای رودخانه پسیخان 254 ± 546 عدد ($5/4$ گرم) در هر مترمربع محاسبه شده است. بنابراین می‌توان منطقه جلگه‌ای این دو رودخانه را بعنوان آبهای جاری با تولیدات ضعیف قلمداد نمود. این مقادیر قادرند در رودخانه سیاه درویشان ۲۰-۴۵ کیلوگرم و در رودخانه پسیخان ۲۰-۲۰ کیلوگرم در هکتار سالافه ماهی را پشتیبانی غذائی نمایند. میزان کم ماهیان بنتیک خوار تاثیدی بر این موضوع است. تعداد ماکروزوبتیک‌ها در بهار در حداقل قرار نداشت و در پائیز به حد کمینه خود می‌رسند. این بررسیها نشان داد که میزان تراکم جوامع ماکروزوبتیک یستگی به نوع کف داشته و در ایستگاههایی که بستر دارای مقادیر زیادی خردکهای برگ باشد تعداد آنها زیادتر و در پسترسی - شنی تعداد آنها در حداقل قرار دارد.

جوامع حیاتی رودخانه‌ها متأثر از ویژگیهای هیدروشیمیاتی و هیدرولوژیکی رودخانه‌ها بوده و مهمترین بخش مورد مطالعه در اکوسیستم‌های آبی می‌باشد. از جمله مهمترین جوامع حیاتی رودخانه‌ها منابع کفزیان است.

کفزیان به دو گروه اصلی ماکروبیوتوزها و بستوزها تقسیم شده و چندین نقش مهم را در اکوسیستم‌های آبی ایفا می‌نمایند.

آنها مواد آلی با منشاء درونزا و برونزا را معدنی کرده، بنوان دومین یا سومین سطح غذائی مورد استفاده قرار گرفته و می‌توانند بنوان نمایه‌ای از میزان کل تولیدات و همچنین اندیکاتور کیفیت آب محاسب شوند (Owen 1974).

جوامع کفزیان را برپایه نوع بستر و شدت جریان آب نیز دسته‌بندی می‌کنند (Welcomme 1985).

- جوامع کفزیان *Lithorheophilic* که در بستر سنگلاخ آبهای جاری می‌زیند.

- جوامع کفزیان *Argillorheophilic* که در بستر رسی زیست کرده، غالباً ثابت و حفار هستند.

- جوامع کفزیان *Pelorheophilic* که در آبهای جاری و در مناطق با بستر گلی زیست می‌نمایند.

- جوامع کفزیان *Pelophylic* موجوداتی هستند که در بسترها لجنی آبهای راکد زندگی می‌کنند.

- جوامع کفزیان *Phytophylic* شامل کفزیانی هستند که در مناطق استوایی رودخانه‌ها می‌زینند.

رودخانه‌های سیاه درویشان و پسیخان با دبی آب سالانه ۳۸۰ و ۶۳۰ میلیون متر مکعب مهمترین رودخانه‌های ورودی به تالاب ارزلی می‌باشد. این دو رودخانه از نظر مهاجرت تکثیر ماهیان سفید، سیاه کولی و سپید کولی و اجد اهمیت می‌باشند. پژوهش‌های انجام شده در پروژه ارزیابی توان تولید تالاب ارزلی (Holcik-olah 1992) نشان داد که متوسط بار ازت این دو رودخانه ۲ میلی گرم در لیتر و ففر کل ۱۶۰ میلی گرم در لیتر می‌باشد.

در حال حاضر الگوی استفاده از زمین در حوزه آبخیز این دو رودخانه به گونه‌ای نیست که خطراتی را متوجه آنها نماید و مهمترین فعالیت در حوزه این دو رودخانه شالیکاری است. میزان مصرف آفت‌کشها و علف‌کشها ۲/۵ کیلوگرم در هکتار بوده که بیشتر آن حشره‌کش Diazinon است که دارای ترخ تجزیه سریع بوده و این دو رودخانه را از این نظر با خطر مواجه نمی‌سازد (Olah 1990).

باتوجه به اهمیت این دو رودخانه ترکیب و بیوماس جوامع ماکروزئوبیوتیک بخش‌های جنگلهای ناشناخته بوده و از این رو تصمیم گرفته شد که در این مورد پژوهش‌های انجام گیرد. دلیل انتخاب منطقه

جلگه‌ای اهمیتی است که این بخش از رودخانه در تکثیر و گذر از دوران نوزادی ماهیان فلسفدار استخوانی دریایی خزر دارد. علاوه بر این تجمع بارهای واردہ به رودخانه در این بخش و اثر آن در جوامع ماکروزتوپتیک می‌تواند سیماهی روشنی از چگونگی سلامت رودخانه را ترسیم نماید.

مواد و روش‌ها:

منطقه جلگه‌ای (Potamon) رودخانه‌های سیاه درویشان و پسیخان برای نمونه برداری از ماکروزتوپتیک‌ها انتخاب شد. در رودخانه پسیخان در طول ۸ کیلومتر ۱۰ ایستگاه و در رودخانه پسیخان در طول ۱۰ کیلومتر ۱۲ ایستگاه به فاصله مساوی از یکدیگر گزینش گردید. یک فروند قایق ۲۵ قوه اسب برای نمونه برداریهای دوبار در ماه مورد استفاده قرار گرفت. برای برداشت نمونه‌های کف از نمونه بردار Ekman استیلی به ابعاد 20×20 سانتی متر و وزن نه کیلوگرم استفاده شد. نمونه برداریها در هر ایستگاه پنج بار تکرار می‌گردید تا رزیابی‌ها با اطمینان کامل بیان گردد (Owen 1974).

در محل نمونه برداری نمونه‌ها شستشو شده، الک گردیده و مواد اضافی چون گل، سنگ ریزه، شن و برگهای خرد شده جدا می‌شد و سپس نمونه‌ها در ظروف مخصوص هر ایستگاه ریخته و بلا فاصله به آزمایشگاه منتقل می‌گردید. در آزمایشگاه دوباره مواد اضافی باقیمانده جدا گشته و سپس با استفاده از لوب و کلید شناسائی Pennak (1953) اقدام به شناسائی و شمارش هر ارگانیزم شد و محاسبات به تعداد در مترمربع تعیین داده شد.

برای بدست آوردن وزن نمونه‌ها از استانداردهای ارائه شده توسط Ivassik و Ivlev (1961) استفاده و وزن در هر مترمربع محاسبه گردید. برای دستیابی به میزان غنای ماکروزتوپتیک‌ها از جداول استاندارد (1935) Hezerrd و (1955) Dittmar استفاده گردید. برای سنجش رابطه مقدار بیوماس کف زبان با مقدار استحصال ماهی جداول ارائه شده توسط Albrecht (1953) مورد استفاده قرار گرفت. شناسائی نوع بستر براساس خصوصیات ظاهری نمونه‌ها صورت می‌گرفت. حدود اطمینان ۹۵ درصد برای کلیه محاسبات در نظر گرفته شد.

نتایج و بحث:

- بیوماس ماکروزتوپتیک‌ها: میانگین ماهیانه این ارگانیزمها در هر بار نمونه برداری در رودخانه سیاه درویشان 546 ± 450 عدد ($2/5 \pm 5/5$ گرم) در هر مترمربع بود. بیشینه تعداد ماکروزتوپتیک‌ها

در سیاه درویشان به تعداد ۳۰۴۵ عدد (۳۰/۳ کرم) در خرداد ماه و در رودخانه پسیخان ۱۴۷۰ عدد (۱۴/۶ کرم) در فروردین است. کمینه مقدار این ارگانیزها در رودخانه سیاه درویشان ۱۱۳ عدد (۱/۱ کرم) در ماه آذر و در رودخانه پسیخان ۱۱۷ عدد (۱/۲ کرم) در هر مترمربع در ماه آبان می‌باشد (جدول شماره یک).

- بستگی تعداد ماکروزئوتیک‌ها با نوع بستر: در رودخانه سیاه درویشان در ایستگاههای با بستر شنی - ماسه‌ای تعداد ماکروزئوتیک‌ها ۴۲ عدد (۴۱/۰ کرم) و در بستر رسی همراه با مقادیر کم خردنهای برگ ۸۶۱ عدد (۵۵/۸ کرم) و در مناطقی که برگهای پوشیده و ریز درختان ساختار غالب کف را تشکیل می‌دادند ۱۶۸۵ عدد (۸۳/۱ کرم) در هر مترمربع بود. این مقادیر برای رودخانه پسیخان در مناطق با بستر شنی - ماسه‌ای ۷۹ عدد (۷۸/۴ کرم)، در بستر رسی همراه با برگ ۴۲۶ عدد (۲۲/۴ کرم) و در بسترهای با انبوهای برگهای ریز و پوشیده ۸۲۳ عدد (۱۷/۸ کرم) در هر مترمربع بود.

در رودخانه دانوب بیوماس ماکروزئوتیک‌ها برای بسترها مملو از خردنهای ریز برگ ۷۲/۵، در بستر لجنی ۴/۴۷، در کف رسی ۴/۲۶ و در کف شنی ۴/۲۴ کرم در هر مترمربع بوده است همچنین تعداد این ارگانیزها در هر مترمربع در ولگا در بسترها شنی ۴۰-۲۰ در بستر رسی ۱۰۰-۵۰ و در کف شنی - گل ۸۰۰ عدد بوده است (Welcomme 1985).

باتوجه به مطالعات انجام شده ملاحظه می‌گردد که به علت غنای بسترها مملو از خردنهای برگها (مواد آلی پوشیده) شرایط مناسبی برای رشد ماکروزئوتیک‌ها در این مناطق مهیا بوده است که توانسته‌اند به فراوانی قابل توجهی دست یابند.

- فراوانی فصلی ماکروزئوتیک‌ها: روندی مشابه در هر دو رودخانه سیاه درویشان و پسیخان در مورد فراوانی فصلی ماکروزئوتیک‌ها وجود دارد. در هر دو رودخانه بهار دارای بیشینه فراوانی و پائیز کمترین فراوانی را دارد. پس از بهار از نظر نسبت درصد به ترتیب تابستان و زمستان قرار دارد (نمودارهای ۱ و ۲).

کاهش تعداد ماکروزئوتیک‌ها در پائیز به دلیل سیلابهای فصلی ناشی از بارندگیها حادث شده است. این دو رودخانه در طی ماههای شهریور، مهر و آبان به دلیل همزمانی با اوج بارندگیها فصلی در گیلان در بیشتر ایام سیلابی یا نیمه سیلابی می‌باشد. هنگامی که سیلاب دور رودخانه‌ها روی می‌دهد، فون‌بنتیک رودخانه‌ها به دلیل شسته شدن با سیلاب شدیداً کاهش می‌یابد.

سیلاب پائیزه بطور قابل ملاحظه‌ای فون‌بنتیک رودخانه Cascadia creek در نیویورک را کاهش داد (Mottley et al. 1939)؛ سیلاب در رودخانه Yoshimo در ژاپن سبب کاهش قابل ملاحظه بیوماس بنتیک گشت بطوری که مقدار آن را از ۱۲۸ گرم در هر مترمربع به ۲ گرم در مترمربع تنزل داد (Tsuda and Komatsu 1964).

نتیجه کلی از پدیده سیلاب این است که رودخانه‌هایی که بطور متعدد در معرض بالا آمدن آب قرار می‌گیرند، فون‌بنتیک آنها متغیر بوده و فراوانی آنان نسبت به رودخانه‌هایی که با این وضع مواجه نیستند کمتر است. این موضوع یک پدیده عمومی محسوب شده و توسط محققین زیادی از جمله Jones (1948) و Nevin (1936) به اثبات رسیده و Hynes (1970) نیز تأثیرپذیری فون‌بنتیک از سیلاب را بخوبی توضیح داده است. در تاریخ ۷/۱/۱۹۷۶ تعداد ماکروزتو بتیک‌ها در رودخانه پسیخان ۱۴۷۶ عدد در مترمربع بود، پس از یک سیلاب بهاره شدید تعداد این ارگانیزمها در تاریخ ۷/۱/۲۵ به ۶۴۰ عدد در مترمربع نقلیل یافت.

همین روند در رودخانه سیاه درویشان نیز مشاهده شده است، در تاریخ ۳/۵/۷۳ تعداد ماکروزتو بتیک‌ها ۱۱۶۷ عدد در هر مترمربع بوده سیلاب و بارندگی شدید مورخ ۷/۵/۷۲ سبب کاهش شدید جوامع این موجودات شد بطوری که در نمونه برداری ۱۹/۵/۷۲ تعداد آنها به ۳۸۵ عدد در هر مترمربع کاهش یافت.

رودخانه‌های پسیخان و سیاه درویشان مانند سایر رودخانه‌های گilan و مازندران دارای دو اوج دبی یکی در پائیز و دیگری در بهار هستند. سیلابهای پائیزه به دلیل بارندگی‌های فصلی حادث شده و شدت بیشتری دارند و درنتیجه بر جوامع کفرزی اثرات بیشتری بر جای می‌گذارند.

- تغییرات فصلی ارگانیزم‌های بنتیک: جداول شماره ۲ و ۳ ساختار فصلی جوامع ماکروزتو بتیک را نشان می‌دهد. در هر چهار سال گروه غالب ماکروزتو بتیک‌ها *Tubifex* بوده و پس از آن *Chironomid* قرار داشته است. در تابستان تعداد شیرونومیدها در کف کاهش شدیدی را نشان می‌دهد که احتمالاً دلیل آن مهاجرت عمودی از کف به سطح و نیز فعالیت تغذیه‌ای کفرزی خواران می‌باشد. فصل بهار بیشترین تنوع را در جوامع بنتیک به خود اختصاص داده است و در رودخانه سیاه درویشان ۹ گروه از بنتوزها و در پسیخان ۸ گروه وجود داشتند، فراوانی *Corbicula* در پائیز و زمستان در سیاه درویشان چشمگیر است. تنوع گروههای زتو بتیک در تابستان در رودخانه پسیخان بیش از رودخانه سیاه درویشان می‌باشد.

- رابطه مقدار ماکروزئوبتیک‌ها با تولید ماهی: طبقه‌بندی آبهای جاری بر پایه تخمین بیوماس ماکروزئوبتیک‌ها توسط Dittmar (1935) و Hezzerd (1955) انجام گرفته است. بر پایه این طبقه‌بندی بخش‌های مورد بررسی رودخانه‌های سیاه درویشان و پسیخان در طبقه‌بندی آبهای جاری با تولیدات ضعیف جای می‌گیرند، مقادیر ارائه شده توسط این دو محقق برای مقدار ماکروزئوبتیک‌ها در آبهای جاری ضعیف به ترتیب کمتر از ۱۱ و کمتر از ۲۵ گرم در هر مترمربع می‌باشد، که مقادیر بدست آمده برای دو رودخانه مذکور از مقادیر ارائه شده کمتر است.

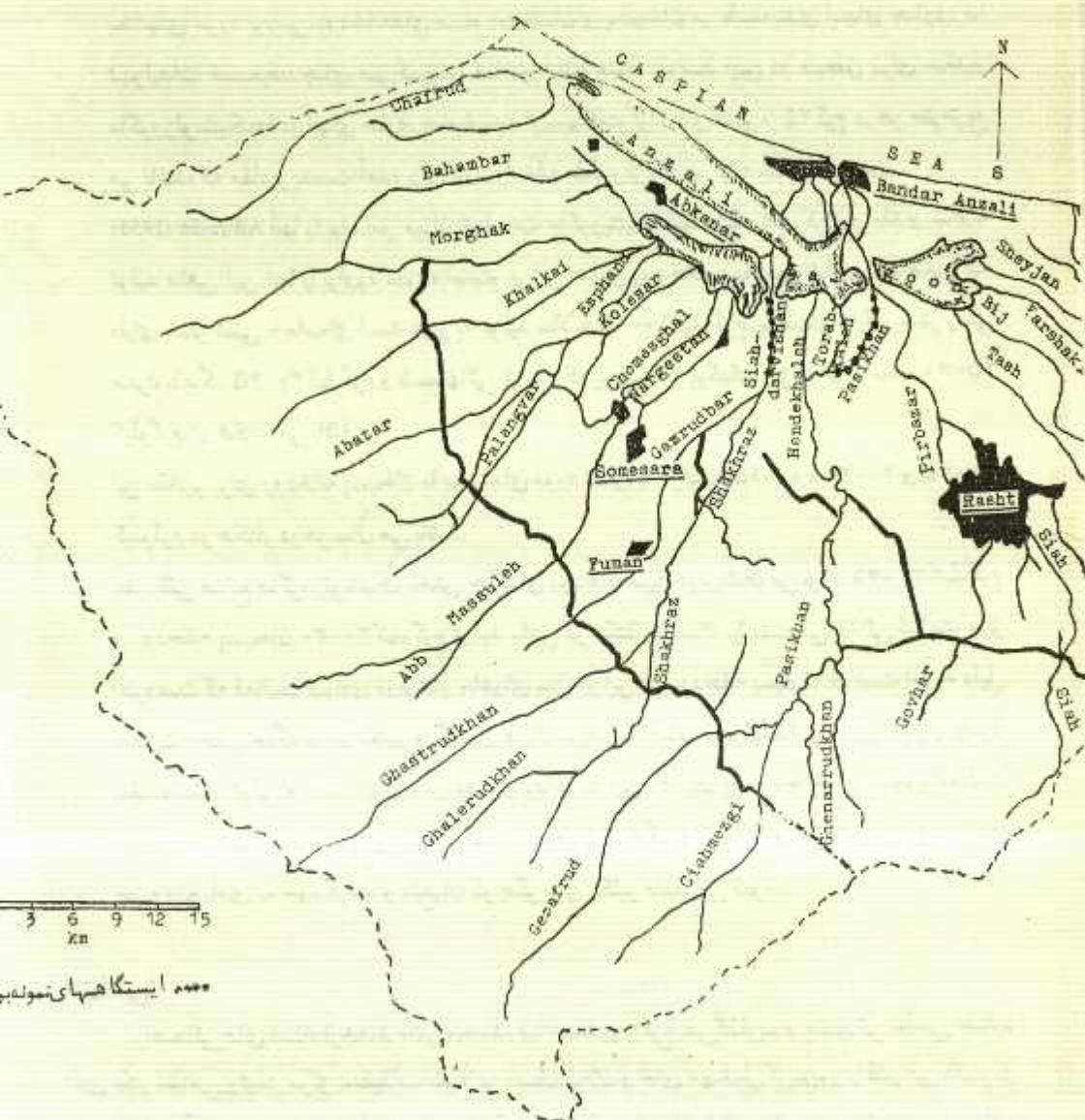
آبها را براساس میزان تولیدات ماکروزئوبتیک آنها طبقه‌بندی کرده و مقدار سالانه تولید ماهی این آبها را برآورد نموده است. بر این اساس رودخانه سیاه درویشان در مناطقی که دارای بستر شنی - ماسه‌ای است قادر به تولید سالانه ۱۰-۱۵ کیلوگرم، بخش‌های دارای بستر رسی همراه با برگ ۴۵-۳۰ کیلوگرم و قسمتهای از بستر که پوشیده از برگهای دیز درختان است ۴۵-۶۰ کیلوگرم در هکتار می‌باشد.

این مقادیر برای رودخانه پسیخان با بسترها مورد اشاره به ترتیب ۱۰-۱۵، ۱۰-۳۰، ۲۰-۳۰ و ۳۰-۴۵ کیلوگرم در هکتار در هر سال می‌باشد.

بطورکلی منابع ماکروزئوبتیک بخش جلگه‌ای رودخانه سیاه درویشان می‌تواند ۳۰-۴۵ کیلوگرم و رودخانه پسیخان ۲۰-۳۰ کیلوگرم تولید ماهی در هکتار در سال را پشتیبانی غذائی نمایند و از این‌روست که فعالیت صیادی در بیشتر ماههای سال در این دو رودخانه بسیار اندک است اما به دلیل اهمیت بخش جلگه‌ای در تکثیر و گذر از دوران نوزادی ماهیان مهم اقتصادی دریای خزر چون سفید، سیاه کولی و سپید کولی، در فصول مهاجرت این ماهیان به رودخانه‌های مذکور فعالیت صیادی تشدید شده، فشار زیادی بر جمعیت ماهیان کوچک وارد آمده و صید در این رودخانه‌ها جتبه اقتصادی به خود گرفته و ماهیان کوچک برای تکثیر صید می‌شوند.

قدرتانی:

راهنمندی‌های استاد ارجمند دکتر محمد رضا احمدی را ارج می‌گذاریم و پشتیبانی علمی جناب آقای دکتر نظامی رئیس مرکز تحقیقات شیلاتی استان گیلان و آقای مهندس کریم پور را قادر می‌دانیم. از کارکنان ایستگاه پژوهش‌های تالاب ارزلی مشکریم و نهایت امتنان را از بخش زیست‌شناسی دریانی بویژه آقای جمالزاده داریم. آقای ناصر گروهی در تمامی مراحل کار ما را بار و همراه بودند که جای سپاس فراوان دارد.

۴۰۰۰ استگاههای مولوی

نقشه حوزه آبخیز تالاب ازلى و موقعیت مکانهای نمونه برداری جوامع ماکرو بتیک در رودخانه های پسیخان و سیاه درویشان

جدول شماره ۱ - فراوانی ماهیانه تعداد ماکروزئوبنتیک‌های رودخانه‌های سیاه درویشان و پسیخان
(متوجه هر بار نمونه برداری)

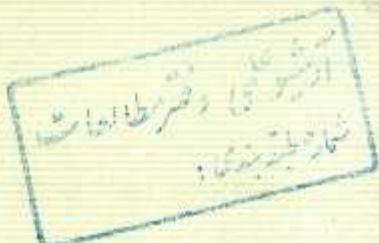
ماههای سال	سیاه درویشان	پسیخان
فروردین	۸۲۵	۱۳۷۰
اردیبهشت	۱۰۹۳	۶۲۹
خرداد	۲۰۴۵	۱۱۱۳
تیر	۱۳۰۰	۵۸۸
مرداد	۱۵۷۸	۱۰۱۷
شهریور	۱۱۱	۲۲۵
مهر	۴۶۸	۲۴۸
آبان	۶۲۸	۱۱۷
آذر	۱۱۲	۲۲۳
دی	۷۰۸	۱۴۱
بهمن	۶۰۸	۲۵۲
اسفند	۱۰۵۲	۲۱۵

جدول شماره ۲ - رودخانه سیاه درویشان (بررسی موجودات در فصول سال)

فصل سال	موجودات پتیک	% چهار	% تابستان	% پائیز	% زمستان
رده‌ی ف					
۱	Tubifex	۷۴/۹۷	۹۷/۷۶	۸۷/۲۴	۹۱/۶۵
۲	Chironomid	۲۴/۰۱	۰/۳۹	۲/۸۵	۲/۰۲
۳	Corbicula	۰/۵۵	۱/۷۳	۹/۸۹	۵/۱۰
۴	Ephemeroptera	۰/۲۰	—	—	—
۵	Cardidae	۰/۱۰	—	—	—
۶	Dreissina	۰/۳۵	—	—	—
۷	Phiza(Shell)	۰/۰۵	—	—	—
۸	Earth worm	۰/۰۵	—	—	—
۹	Lumbricidae	—	—	—	۰/۲۰

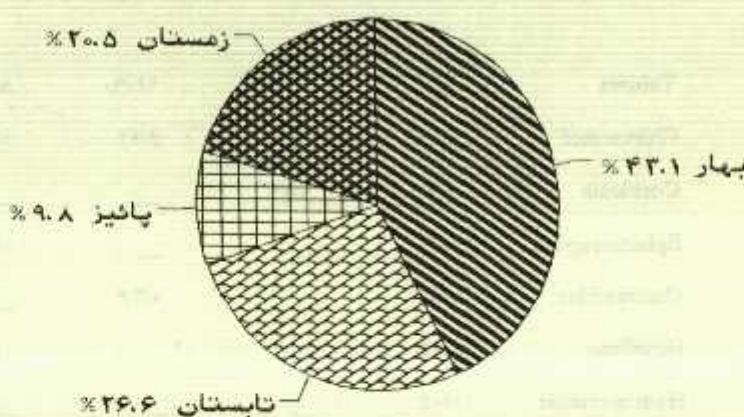
جدول شماره ۳ - روبخانه پسیخان (درصد موجودات قصوب سال)

ردیف	فصول سال	موجودات بتیک	% پهار	% تاپستان	% پائیز	% زمستان
۱	Tubifex	۵۲/۲۲	۹۷/۱۰	۹۳/۹۰	۸۵/۴۰	
۲	Chironomid	۴۶/۷۲	۲/۱۵	۵/۶۲	۱۲/۲۰	
۳	Corbicula	۰/۱۷	۰/۲۲	—	—	
۴	Ephemeroptera	۰/۴۱	—	—	۰/۲۵	
۵	Gammaridae	۰/۱۷	—	۰/۴۹	—	
۶	Hirudinae	۰/۰۵	—	—	—	
۷	Hydropsychide	۰/۰۵	—	—	—	
۸	Culicidae	۰/۰۵	—	—	—	
۹	Nereis	—	۰/۱۰	—	—	
۱۰	Anodont	—	۰/۱۰	—	—	
۱۱	Crayfish(fry)	۰/۰۵	—	—	—	
۱۲	Tabanidae	—	—	—	۰/۲۵	

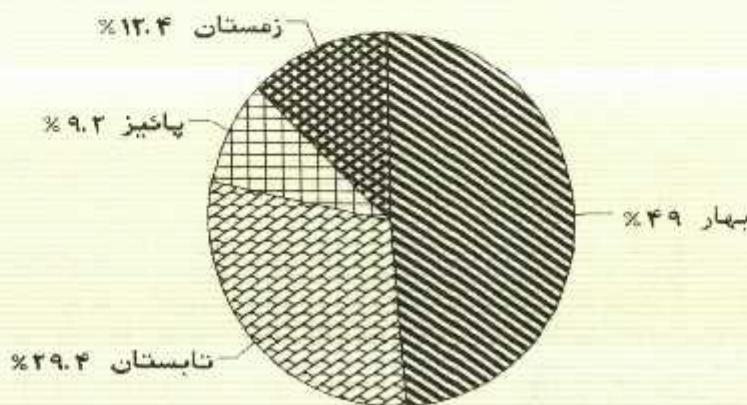
نمودار شماره ۱

توزيع فصلی شبکت در صدماکروپنتیگ هادررودخانه‌سیا اردبیلشان

نمودار شماره ۲

توزيع فصلی شبکت در صدماکروپنتیگ هادررودخانه‌سیخان

منابع:

- Albrecht, M.L., 1953: Die plene andere Flemmingsbeche. Zeitschr. F.Fischerei, J.N.F.PP 389-476.
- Dittmar, H., 1955: Ein seuerlendbach. untersuchungen an einem Wiesen - Mittelgebirgshach. Arch. F.Hydrobiology, 50: PP 305-352.
- Hezzard, A.S., 1935: Instructions for streams and lake survey work U.S.A. Bur Fish. PP 1-34.
- Holcik, J. and Olah, J. 1992; Fish, Fisheries and water quality in Anzali lagoon and its watershed. FAO, F1, undp/IRN/88/001 Rome. PP 33-35.
- Hynes, H.B.N. 1970: The ecology of running water. university toronto press, Canada. PP 196, 227-236, 246.
- Ivselev, V.P. and Ivassik, V.M. 1961: Material to the biology of mountainous rivers in the Soviet Transcarpathians. Trady uses. Hydrobiol. II 171 PP 226-227.
- Jones, J.R.E. 1948: The fauna of four streams in the "Black Mountain" district of south wales. Ibid. P 51-65P.
- Mottley, 1939: The determination of the food grade of stream. Trans. Am. Fish. Soc. PP 240-248.
- Nevin, F.R. 1936: A study of the larger invertebrate forago organisms in selected areas of the Delaware and Susquehanna watersheds. Rep. N.Y.ST. Conserv. Dep. 25 Suppl. PP 195-204.
- Olah, J. 1990: Domestic, Agricultural, Industrial and Natural Pollution and structure and Functioning of Anzali lagoon. working Document 2. IRA/88/001 Gilan Fisheries research center. Bandar Anzali PP 19-20.
- Owen, T. L. 1974: Hand book of common methods in limnology institute of environmental studies and department of biology Baylor university Waco, Texas, U.S.A.
- Pennak, R.W. 1953: Freshwater invertebrate of USA. Ronald presscompany, U.S.A.

- Tsuda and Komatsu, 1964: Aquatic insect communities of Yoshimo river, Four year after the Ise - Wan Typhoon. *Ibid* PP 14.
- Welcomme, R.L. 1985: River Fishereis. FAO Fisheries Technical paper 262. PP 87-94.

Nureddin Hosseinpour,

Guilan Fisheris Research Center I. F. R. T. O

Survey on Macro-Zoobenthic resours in Seyahdarvishan and Passikhan Rivers, Potamon Zone (Quantitative)

ABSTRACT:

The Rivers Seyahdarvishan and Passikhan are the main two rivers which evacuate water to Anzali coastal lagoon. The two rivers has sustain flow in potamon zone with only variations in rate during spring and autumn season. The existence of bivalve *Corbicula* and the aquatic insect *Ephemeroptera* in benthic composition indicate good environmental condition being prevailed during one year research programme conducted in 1993. Furthermore, finding of fishes *Alburnoides bipunctatus* and *Caspiozymom wagneri* showed the Rivers had sound water quality.

The average standing stock of macrozoobenthic in the study area, the potamon zone estimated 961 ± 450 (9.5g) and 546 ± 254 (5.4g) per sq.m. respectively. Therefore, the fish-yield in the study area in relationship with benthic biomass represent low natural productivity. These benthic trophy level probably could support 30-40 kg and 20-30kg per hectar of fishes in Seyahdarvishan and Passikhan potamon zone respectively. Low bottom dewelling fishes is an evidence of low abundance of macrozoobenthic.

Macrobenthic population were maximum in the spring season and low in autumn. The survey also revealed the bottom with decaying leaf had dense population of benthic organism. The bed with sand-clay observed least concentration of benthic organism.